

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Інститут людини

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Протокол № 4 від 29.01.18 р.
Голова Приймальної комісії
В.О. Огнев'юк

ПРОГРАМА

вступного випробування

ОР: другий (магістерський) рівень
Галузь: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Освітня програма: Практична психологія
На базі: ОР «Бакалавр»,
здобутий за іншою спеціальністю

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри практичної психології

Протокол № 1 від 10 січня 2018

Зав. кафедри О.М. Лозова

Київ – 2018

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма передбачає зміст вступного випробування за спеціальністю «Психологія» освітньої програми «Практична психологія» для осіб, що отримали базову вищу освіту за непрофільними спеціальностями. Сучасна підготовка фахівців із практичної психології як галузі впровадження практичних психотехнологій і психотехнік в соціономічних професіях базується на інтеграції навчальних планів та програм, які спрямовані на забезпечення високої ефективності майбутньої професійної діяльності. Одним з різновидів такої інтеграції є підготовка практичних психологів на базі ОР «Бакалавр» непсихологічних спеціальностей.

У процесі підготовки майбутніх практичних психологів досить актуальним є дотримання співвідношення теоретичного компоненту, що проявляється у формуванні знань, умінь і навичок, та практичного, який передбачає врахування багатьох практико-орієнтованих аспектів. Зокрема, практична підготовка вимагає сформованості не тільки практичних умінь і навичок у співвідношенні з отриманими теоретичними знаннями, але й сформованості особистісних якостей (професійного мислення, професійної самосвідомості, професійної компетентності, структурного компоненту «Я-концепції» («Я – психолог» тощо) та наявності професійних здібностей до впровадження практичної діяльності психолога.

Абітурієнт спеціальності «Психологія» освітньої програми «Практична психологія» повинен мати теоретичні знання та практичні навички з базових курсів загальної, вікової, педагогічної, соціальної, практичної психології, психодіагностики та психоконсультування. Теоретичні знання повинні відповідати рівню засвоєння відповідно до виділених основних дисциплін та базових напрямків.

Вступники мають продемонструвати засвоєння теоретичного матеріалу (володіння основними термінами та поняттями психології на рівні відтворення, тлумачення та використання), розуміння психічних феноменів

(конкретної людини, процесів взаємодії, онтогенетичного становлення тощо), усвідомлення та розуміння індивідуальних психічних особливостей, вміння діагностувати власні психологічні особливості та впливати на розвиток певних властивостей особистості.

Професійно важливою рисою абітурієнта є розуміння особистості як найвищої цінності суспільства, наявність навичок та вмінь застосування набутих знань з психології для ефективного вирішення особистих та професійних проблем.

Білет з питаннями до вступного випробування структуровано з урахуванням трьох видів засвоєння навчального матеріалу:

- А – репродуктивного,
- В – алгоритмічного,
- С – інноваційного (творчого).

Останні узгоджуються з трьома рівнями розвитку пізнання:

- рівень знайомства,
- рівень практичного застосування отриманих знань згідно з заданим алгоритмом,
- інноваційний рівень, який передбачає рівень самостійно виконаних операцій, окремих дій та діяльності у цілому в умовах відсутності готового алгоритму (в нестандартних ситуаціях).

У відповідності з означеними рівнями (А, В, С) побудовано програму та відповідно оцінюються в балах відповіді вступників.

Перші питання білетів (рівень А – репродуктивний):

1. Загальне уявлення про психологію як науку. Галузі психологічного знання.
2. Загальна характеристика теоретичних та емпіричних методів психології.
3. Рефлекторна діяльність мозку: поняття про рефлекс, види рефлексів. Умови утворення умовних рефлексів.
4. Загальне поняття про особистість. Біологічне та соціальне в особистості людини.

5. Основні види діяльності.
6. Загально-психологічні принципи психології.
8. Передумови, умови та чинники формування психіки людини.
9. Погляди З. Фрейда на особистість.
10. Теорія особистості К. Юнга.
11. Потреби особистості, їх класифікація.
12. Мотиви і мотивація особистості. Теорії мотивації.
13. Темперамент людини: теорії, провідні риси, типи.
14. Характер людини: провідні риси, типологія, формування.
15. Стрес та дистрес. Шляхи їх подолання.
16. Загальне поняття про діяльність. Цілі і мотиви діяльності.
17. Поняття про увагу, її значення. Види і властивості уваги.
18. Поняття про відчуття. Види і властивості відчуттів, їх характеристика. Поняття про сприймання.
19. Поняття про пам'ять. Процеси і види пам'яті.
20. Поняття про мислення. Основні операції і форми мислення. Види мислення.
21. Поняття про темперамент. Психологічна характеристика типів темпераменту.
22. Поняття про характер. Риси характеру. Індивідуальне й типове в характері.
23. Поняття про здібності. Види здібностей.

Другі питання білетів (рівень В – алгоритмічний):

1. Назвіть особливості становлення психології як самостійної науки.
2. Опишіть підхід З. Фрейда до розкриття сутності потягів.
3. Порівняйте психологічний зміст понять «спадкове» та «вроджене».
4. Розкрийте взаємозв'язок понять «індивід» та «особистість».
5. Охарактеризуйте сутність, прояви, умови формування характеру особистості.

6. Проаналізуйте загальні закономірності психічного розвитку.
7. Охарактеризуйте поняття «Я-концепція».
8. Назвіть критерії результативної діяльності.
9. Визначте ознаки, які характеризують «кризу ідентичності».
10. Охарактеризуйте, що таке конфлікт: ознаки, причини виникнення, шляхи подолання.
11. Охарактеризуйте комплекс меншовартості та його подолання в теорії індивідуальної психотерапії А. Адлера.
12. Вплив ідей Карла Роджерса на розвиток консультування.
13. Розкрийте особливості статево-рольових відмінностей у поведінці людини.
14. Охарактеризуйте необхідні умови контакту з клієнтом у клієнтоцентрованій психотерапії К. Роджерса. Чому ці умови вважаються достатніми для позитивних особистісних змін клієнта?
15. У чому полягає сутність екзистенційного підходу В. Франкла? В яких сферах свого буття людина відкриває для себе сенс життя?
16. Охарактеризуйте сутність ігрових методів психологічного консультування.
17. Проаналізуйте індивідуальні відмінності у здібностях людини.
18. Розкрийте сутність трансакцій у трансактному аналізі Е. Берна.
19. Організаційні умови проведення психологічного консультування.
20. Розпишіть консультативний контакт та його складові.

Треті питання білетів (рівень С – творчий):

1. Викладіть власне бачення предмета психології.
2. Опишіть та наведіть приклади функцій психіки.
3. Поясніть, чим відрізняється спостереження у повсякденному житті від спостереження як методу психології.
4. Охарактеризуйте Ваш досвід роботи з тестами. На підставі знань та власних вражень проаналізуйте, наскільки даний метод адекватно

досліджує психологічні особливості.

5. Із власного досвіду наведіть та опишіть 2 ситуації спостереження, в яких ви виступали спостерігачем. Визначте предмет спостереження (людина, ситуація взаємодії, конфлікт тощо). Розкрийте сутність предмета, зовнішні умови ситуації, опишіть психологічні ознаки предмета спостереження.

6. Поясніть, у чому виявляється вплив статевих та конституціональних особливостей на психічні прояви.

7. Поясніть, як впливає функціональна асиметрія головного мозку на різні прояви поведінки людини.

8. Поясніть, як порушення психіки можуть вплинути на здоров'я людини.

9. Чи справедлива приказка «Яким народився, таким і помре»? Аргументуйте свою позицію.

10. Назвіть умови, за яких властивості особистості мають найяскравіший прояв у повсякденному житті чи в нетипових (екстремальних) ситуаціях.

11. Наведіть приклади класифікації здібностей. Прокоментуйте наведені класифікаційні моделі.

12. Проаналізуйте, в чому виявляється спонукальна дія потреб, мотивів поведінки та діяльності особистості.

13. Поясніть відмінності у поведінці людини, що зумовлені її бажаннями та інтересами.

14. Поясніть, чому спрямованість особистості вважається центральною інтегративною характеристикою людини.

15. Поясніть психологічний сенс подолання людиною страху смерті наприкінці життя та проаналізуйте, чому це вдається не всім.

16. Проаналізуйте, чи може людина в процесі створення «Я-концепції» орієнтуватися лише на свої суб'єктивні враження.

17. Розкрийте сенс фрази «Полюби себе як ближнього свого».

18. Поясніть, яку роль відіграє гра в діяльності людини і чи потрібні дорослим ігри.
19. Поясніть, який вид чи тип діяльності найбільшою мірою впливає на пізнання людиною світу, її самореалізацію та вдосконалення.
20. Вкажіть, у чому полягає досвід особистості і як він впливає на результативність діяльності?
21. Обґрунтуйте, як співвідносяться зовнішня та внутрішня (психічна) діяльність? У чому полягає суть інтеріоризації та екстеріоризації, наведіть приклади.
22. Поясніть, у якій сфері життєдіяльності мовне спілкування має більшу чи меншу значимість, наведіть приклади.
23. Поясніть, які стосунки виникають у спілкуванні в групах, у колективі в залежності від рівня їх розвитку.
24. Обґрунтуйте, чи може людина існувати без спілкування? Якщо спілкування є одним із основних чинників розвитку людини, то чому тоді ченці віддають перевагу самотності?
25. Як Ви думаєте, яким чином впливає Ваше вміння спілкуватися на успішність Вашої професійної реалізації?
26. Визначить та запишіть за ступенем значущості комунікативні навички, які необхідно мати практичному психологу.
27. Проілюструйте з власного досвіду, що таке психологічна сумісність - несумісність? Яке їх значення у процесі спілкування?
28. Вкажіть, за якими критеріями Ви визначаєте «освіченість людини». Якою класифікацією критеріїв Ви користуєтесь?
29. Проаналізуйте, яке значення мав колектив у формуванні Вашої особистості; наведіть приклади.

Пропозиція додаткових питань до рівня С – творчого:

1. Створіть модель успішного психолога-консультанта. Проаналізуйте, чи притаманні вам заявлені в моделі чесноти?
2. Надайте перелік психологічних рекомендацій проблемній сім'ї.

(Проблему оберіть на власний розсуд).

3. Зазначте серед технік психологічного консультування найбільш ефективні та успішні з позиції використання Вами у подальшій професійній діяльності.

Критерії оцінювання знань вступників

№	Оцінка	Критерії
1	Склав	Ставиться вступнику, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.
2	Не склав	Ставиться вступнику, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Абрамова Г. С. Возрастная психология: Учеб.пособие для студ. вузов / Г.С. Абрамова. – М. : Академический Проект, 2000. – 624с. – (Gaudeamus).
2. Абрамова Г.С. Практическая психология. Учебник для студентов вузов — Изд 6-е., перераб. и доп. — М : Академический Проект, 2001. — 480 с.
3. Анастаси А. Психологическое тестирование / Анастаси Анна, Урбина Сьюзан. – 7-е изд., междунар. – СПб. : Питер, 2009. – 687с. : рис. – (Мастера психологии).
4. Андреева Г. М. Зарубежная социальная психология XX столетия. Теоретические подходы: Учеб.пособие для вузов, обучающ. по спец. "Психология" / Г.М. Андреева, Н.Н. Богомолова, Л.А. Петровская. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 286 с.
5. Андреева Г. М. Социальная психология: Учеб.для вузов / Г.М. Андреева. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 375с.
6. Бодалев А. А. Общая психодиагностика / Бодалев А. А., Столин В. В., Аванесов В. С. И др. – СПб. : Речь, 2003. – 439с. : рис., табл. – (Психология).
7. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика: Учеб.для вузов / Л.Ф. Бурлачук. – СПб.и др. : Питер, 2007. – 350с. : рис. – (Серия "Учебник нового века").
8. Волянська О. В. Соціальна психологія: навч. посібник / О. В.Волянська, А.М. Ніколаєвська. – К. :Знання, 2008. – 275с. – (Серія "Вищаосвіта ХХІ століття").
9. Видра В.Г Вікова та педагогічна психологія /В.Г.Видра . – К.: вид-во ЦУЛ, 2017 – 120 с.
10. Загальна психологія : хрестоматія: навч. посібник / упоряд. О.П.Хохліна, І.В.Кущенко, М.О Гребенюк – К.:Істина, 2013 – 731 с.
11. Корнєв М. Н.Соціальна психологія: Підручник для студ. вузів / М.Н.

Корнєв, А.Б. Коваленко. – К., 1995. – 304с.

12. Корольчук М. С. Психодіагностика: Навч. посіб. для студ. Вищих навч. закл. / М. С. Корольчук (заг. ред.), В. І. Осьодло. – К. : Ельга; Ніка-Центр, 2004. – 399с. : рис., табл.
13. Крайг Г., Бокум Д. Психология развития / Г. Крайг, Д. Бокум. – 9-е изд., междунар. – СПб. : Питер, 2012. – 944 с. : рис. – (Серия "Мастера психологии").
14. Кулагина И. Ю. Возрастная психология. Развитие человека от рождения до поздней зрелости: учеб. пособие для студ. высш. спец. учеб. заведений / И. Ю. Кулагина, В. Н. Колюцкий. – 2-е изд. – М. : Творческий центр "Сфера", 2008. – 464 с. – (Учебное пособие).
15. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. М. Лисянська; Національний педагогічний ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2002. – 210с.
16. Максименко С. Д. Загальна психологія: навч. посібник / С. Д. Максименко, В. О. Соловієнко; Міжрегіональна академія управління персоналом. – 3-тє вид., стер. – К. : МАУП, 2007. – 256с.
17. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Москаленко; АПН України; Інститут психології ім. Г. С. Костюка. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 624с. : рис.
18. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. / П. А. М'ясоїд. – 3-тє вид., випр. – К. : Вища школа, 2004. – 487 с.
19. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – 3-е изд., междунар. – СПб : Питер, 2015. – 800 с. - Серия: Мастера психологии
20. Немов Р. С. Психология: Учебник для студ. высших пед. учеб. заведений: В 3 кн. / Р. С. Немов. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2013. – Кн. 1 : Общие основы психологии. – 688с.
21. Немов Р. С. Психология: Учебник для студ. высших пед. учеб.

- заведений:В 3 кн. / Р.С. немов. – М. :Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2013.– Кн. 2 : Психология образования. – 608с.
22. Немов Р. С. Психология: Учебник для студ. высших пед. учеб. заведений:В 3 кн. / Р.С. Немов. – М. :Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2013.– Кн. 3 : Психодиагностика. Введение в научное психологическое исследование с элементами математической статистики. – 640с.
23. Общая психология: Словарь / А. В. Петровский (ред.). – М. : ПЕРСЭ, 2005. – 250с. — (Серия словарей "Психологический лексикон").
24. Орбан-Лембрик Л. Е.Соціальна психологія: Навч. посібник / Орбан-Лембрик Л. Е. – К. : Академвидав, 2005. – 448с. – (Альма-матер).
25. Основи психології: Підручник для студ. Вищих навч. закл. / О.В. Киричук (заг.ред.), В.А.Роменець (заг.ред.). – 6-тевид., стер. – К. :Либідь, 2006. – 632с.
26. Поліщук В. М.Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / В.М. Поліщук; Глухівський держ. педагогічний ун-т. –Суми : Університетська книга, 2007. – 330с.
27. Приходько Ю. О., Юрченко В.І Психологічний словник-довідник: Навчальний посібник /Ю.О.Приходько, В.І.Юрченко . – К.:Вид-во "Каравела", 2012 – 328 с.
28. Психодіагностика / Л. Терлецька (упоряд.), О. Главник (упоряд.). – К. : Шкільний світ, 2002. – 112с. – (Психолог; Вип.1).
29. Реан А.А. Психология человека от рождения до смерти. / А. А.Реан (ред.); В.А. Аверин, Ж.К. Дандарова, А.А. Деркач та др. – М. :Эксмо, 2015. –656 с
30. Савчин М.В. Загальна психологія: навч. посібн. /М.В.Савчин. – К.:Академвидав, 2011. – 462 с. (Серія "Альма-матер").
31. Савчин М. В.Вікова психологія: навч. посібник / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – 2-ге вид., стер. – К. :Академвидав, 2009. – 359с. – (Серія "Альма-матер").
32. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Вікова

психологія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 376 с.

33. Скрипченко О.В. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук та ін. – Вид. 2-ге, доп. – К. : Каравела, 2008. – 399с. – (Серія "Вища освіта в Україні").
34. Терлецька Л. Г. Шкільна психодіагностика / Л.Г. Терлецька. – К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 117с. : іл., табл. – (Бібліотека "Шкільного світу").
35. Энциклопедия психодиагностики. Психодиагностика детей / Д.Я. Райгородский (ред.-сост.). – Самара : Бахрах-М, 2009. – 623с.